

Doetinchem 24 augustus 2015

Wel edel geleerde mr mevrouw Hoezen,

Tot 11 mei van dit jaar ben ik als GZ-Psycholoog bij JBG betrokken geweest bij de situatie van Zarah Schutte. Vanwege het beëindigen van mijn dienstverband heb ik in de periode voorafgaand aan de zitting van 30 juni jongleden veelvuldig nagedacht over de mogelijkheid gehoord te worden in die zitting. Het feit dat ik niet meer in dienst ben bij de JBG en de ouders van Zarah mij niet in formele zin als zelfstandige hebben ingeschakeld bracht dit de stellige overtuiging vanuit mijn voormalig werkgever en mijn beroepsvereniging dat mijn positie in diskrediet zou raken als ik aanwezig zou zijn bij de zitting. Zelf wilde ik in geen enkel opzicht het risico lopen dat mijn aanwezigheid afbreuk zou doen aan datgene wat ik eerder op papier heb gezet vanuit mijn functie als GZ-Psycholoog bij de JBG.

De visie die ik destijds inzake de situatie van Zarah had en de ontwikkelingen die zich sinds 30-06 hebben voorgedaan, maken dat ik echter ook nu nog een grote urgentie ervaar (als het niet persoonlijk kan) schriftelijk enige overwegingen met u en de rechtbank te delen.

Ik ben inmiddels zo'n 17 jaar werkzaam in de Jeugdzorg, waarbij ik zowel uitvoerend medewerker bij zorgaanbieders, jeugdhulpverlener bij BJZ, als gedragsdeskundige, leidinggevende en strafrecht rapporteur ben geweest. Inmiddels ben ik ruim 5 jaar werkzaam als GZ-psycholoog. Ik weet als geen ander hoe lastig het kan zijn de zorgen die er over kinderen bestaan helder in beeld te krijgen, de feiten boven tafel te krijgen en vervolgens ook nog zicht te krijgen op de oorzaken die tot de zorgen hebben geleid en de mogelijke oplossingen aan te kunnen boren. Het goed onderbouwen van verzoeken tot OTS en MUHP laat daarin vaak wat te wensen over. Enerzijds behoort dit voor een deel bij de tak van sport: hoeveel zicht kun je als instantie op de veelheid van factoren achter de voordeur van het gezin krijgen en op de invloed daarvan op het functioneren van de kinderen? Anderzijds is de Jeugdzorg tot op heden nog steeds onvoldoende bedreven zich te baseren op feiten en wetenschappelijke inzichten (oa over de ontwikkeling van kinderen, risico en beschermende factoren) in plaats van de eigen waarden en normen mee te nemen, de beoordeling en druk vanuit de maatschappij een rol te laten spelen en het zekere voor het onzekere te willen nemen als het gaat om de verantwoordelijkheid over de veiligheid van kinderen.

In de korte periode dat ik naast mijn werk in de Jeugdzorg ook rapporteur strafzaken voor de Rechtbank was, heb ik mogen ervaren hoeveel belang er gehecht wordt aan het staven van je beeldvorming, conclusies en advies. Niets wat gezegd en geschreven wordt kan zonder grond zijn. Zeer terecht, gezien het belang van de rapportage voor het verdere verloop van de justitiële procedure. Van belang voor de rechter en de onderzochte plus diens ouders. In alle jaren dat ik werkzaam ben in de jeugdzorg en zittingen bijwoonde rondom verlengingen van OTS en Machtigingen uithuisplaatsing, heb ik echter gemerkt hoe vaak vermoedens de boventoon voeren in plaats van zekerheden. Ik moet constateren dat de bewijslast in het civiele jeugdrecht afdrijft van de bewijslast zoals deze in het strafrecht geborgd is. Vanuit het kindperspectief is het echter onverkoopbaar dat de onderste steen niet boven komt als het gaat om het gefundeerd keuzes maken in het perspectief en het onderste niet uit de kan gehaald wordt als het gaat om de mogelijkheden van ouders om in dit perspectief een zo groot mogelijk aandeel te hebben.

In de situatie van Zarah is er sinds september 2014 aandacht voor haar functioneren en dat van ouders geweest. Vanaf de start van de OTS en MUHP is de opdracht geweest vast te stellen of de ontwikkeling van Zarah zorg behoeft en zo ja of deze zorg door haar ouders veronachtzaamd wordt en zo ja in welk kader de zorg gestalte dient te krijgen (vrijwillig of verplicht) en of dat in het gezin danwel buiten het gezin dient plaats te vinden.

Vanaf oktober tot mei heb ik samen met de gezinsvoogd een belangrijke bijdrage geleverd in het beantwoorden van deze vragen. Welke feiten heeft het afgelopen jaar opgeleverd?

- Bij Zarah zijn geen ontwikkelingsbelemmeringen geconstateerd, integendeel er valt vooral te spreken over een zeer gezond, blij, in haar ontwikkeling gestimuleerd, altijd goed verzorgd meisje wat het aan niets heeft ontbroken. Haar veerkracht onder de omstandigheden van het afgelopen jaar is uitzonderlijk te noemen. Onverwacht bij haar ouders uit huis geplaatst, twee pleeggezinplaatsingen, het belemmerd zijn in vrij en veelvuldig contact met de vier personen waar zij aan gehecht is, het onverwacht met haar moeder naar Patmos afreizen, een paar dagen herenigd mogen zijn met haar familie, opnieuw bij haar ouders weg te gaan, geplaatst in een Grieks kindertehuis, opgehaald door haar pleegouders, met hen op vakantie gaan, geen contact met haar moeder en minimaal met haar vader.
- Bij haar vader en moeder is geen ouderlijk falen, onmacht of dermate grote persoonlijke beperking vastgesteld die het verzorgen en opvoeden van hun dochter in de weg staat. Ouders zijn zeer gedreven om de meest optimale leefwereld voor hun kind te creëren. Ze hebben zich daarin een luis in de pels van jeugdzorginstanties getoond aangezien de instanties niet ingericht zijn op ouders die in zo'n grote mate aanwezig wensen te (en kunnen) zijn. Elke vraag van ouders is te herleiden naar het belang van de ouder-

kind relatie en haar gezond opgroeien. In niets hebben zij laten zien dat hun wensen strijdig waren met de belangen van hun dochter.

- In het leven van Zarah is geen sprake van zorg of onveiligheid in de zeer nabije toekomst welke een uithuisplaatsing zou rechtvaardigen. De zorgen die op lange termijn worden geuit zijn van het kaliber 'koffiedik' kijken en niet te herleiden naar een tekort aan mogelijkheden en/of veerkracht van het kind of beperkte vaardigheden en/of inzicht bij ouders.

Kortom welke informatie missen we waar de huidige verzoekschriften op gestoeld zijn? En welke inzet is er geleverd om alle vermoedens die nu nog op tafel liggen te staven?

Ondanks alle goede intenties en oprechte inzet van alle betrokkenen, ben ik in deze zaak erg geconfronteerd met het herhalen van vermoedens, verdenkingen en verdachtmakingen zonder dat een en ander gestaafd is. De verantwoordelijkheid om de zorgen die beschreven worden te ontcrachten wordt geheel bij de ouders neergelegd. Schuldig tot u zelf het tegendeel bewijst. Wat maakt dat alle bewijslast bij ouders lijkt te liggen en bijvoorbeeld de Raad in zijn toetsende taak de bewijslast van collega's afwijst zonder zelf nadere beoordeling gedaan te hebben? Dat dit zelfs aan de orde is in een casus waarbij er geen enkel bewijs van schade, achterstand of disfunctioneren bij een kind wordt gesignaleerd heeft mij erg tot nadenken gestemd over de reden van het verlengingsverzoek. Het feit dat er zeer moeizaam met ouders te communiceren is, wordt ook door mij ten volle erkend. Het feit dat hun gedachtengoed fors verschilt van de heersende opvattingen in de maatschappij waarin wij leven is ook een zeer in het oog springend gegeven. Onmacht die dit bij de hulpverlening geeft heb ook ik aan den lijve ervaren. Maar de kernopdracht blijft om vast te stellen óf er bij het kind problematiek aanwezig is en zo ja, door welke factoren deze te verklaren zijn. Daarbij in ogenschouw nemend; aanleg, situationele omstandigheden, life events en ouderlijke invloed. Indien er geen problematiek bij het kind gesignaleerd wordt kunnen omstandigheden waarin het kind zich bevindt een ernstige bedreiging voor de toekomst betekenen. In het geval van Zarah is enkel sprake van bijzondere geloofsovertuiging en gedachtengoed. En valt dat onderwerp nog wel onder de bevoegdheid en opdracht van de Jeugdbescherming en/of Raad voor de Kinderbescherming als we met een gezond kind te maken hebben?

Hoe is het terug te draaien dat er in het civielrecht met zo weinig 'bewijslast' genoeg wordt genomen terwijl de consequenties fors zijn? Hoe is binnen de rapportage ook oog te krijgen voor het reflectieve vermogen van de professionals, zij maken deel uit van het proces wat met ouders gelopen wordt, zij zijn onderdeel van de dynamiek, werken als aanjager van verandering (of dit nu positieve of negatieve veranderingen zijn) en dienen bij elke keuze die zij maken een goed beeld weer te geven van de kosten en baten die een dergelijke keuze inhoud, niet alleen toegespitst op de ontwikkeling en belangen van het kind, ook op de samenwerking met de ouders van dit kind. Hoe is het in het specifieke geval van Zarah te verkopen dat de moeder van Zarah wordt afgerekend op 2 weken afwezigheid (waarin zij haar argumenten heeft en daarin goed ouderschap voor haar dochter toont) terwijl de JBG het vervolgens te verantwoorden vindt dat moeder en dochter elkaar 3 weken niet zien en spreken ivm vakantieplannen van het pleeggezin? Hoe dient een dergelijke keus de belangen van het kind en de samenwerking tussen JBG en ouders? De bezoekerregeling die onmiddellijk na de zitting van 30-06 beperkt werd, hoe dient deze het belang van het kind, de relatie met haar ouders, de rechten van ouders, de samenwerking? Hoe stoïcijns, stressbestendig en vaardig dienen ouders te zijn om dergelijke stappen steeds te kunnen verkroppen en zich constructief te blijven verhouden op de instantie die hun invloed en onmacht versterkt ipv hun relatie met het kind versterkt en hun krachten aanspreekt?

En kunnen we dan verbaasd zijn als deze ouders het heft in eigen hand nemen? En mogen we ze daar dan nu nog extra op afrekenen, dat er nu wel een grond is ontstaan om de verlenging te onderbouwen?

Een voortzetten van de uithuisplaatsing (om nog maar niet te spreken van een gezagsbeëindigende maatregel) acht ik een misstand in de Jeugdzorg die voorkomen dient te worden.

Sacha E. Groot

Orthopedagoog

GZ-Psycholoog (BIG)

K&J Psycholoog NIP

Systeemtherapeut i.o.

EMDR therapeut i.o.

06-19852992

info@grootsepraktijken.nl

www.grootsepraktijken.nl